

deshju po njivah taka fkorja naredila, de ajda, tako rekozh sabita, rafti sazheti ni mogla. Vsi so pufili ajdo in njive, kakorhne so bile; — nek umen mosh je pa prevdaril, de fkos terdo fkorjo ajda pognati ne more. Kaj je storil? Defi je ravno ajda she kal naredila, je vunder she enkrat njivo preoral in prevlekel in veselje ima, de njegova ajda na zelim Rupnifkim polju nar lepfhi stoji; druge so pa flabe in redke. —

Zhe tudi to ravnanje nizh noviga ni, pa je vunder veliko kmetov, ki ne vejo, de je gotovo dobro in v mnosih fkuhnjah vterjeno, de se njive po fetvi, zhe desh vfjano shito sapere in se po tem v vrozhini fkorja po polju naredi, preorjejo ali faj prevlezhejo.

Nekaj sa strojbarje.

Strojbarjem, kersnarjem in tistim, ki se s strojbarfkimi in kersnarfkimi rezhmi pezhajo in se vezhji del smerekoviga lubja in jeshiz poflushijo, samorem is svoje fkuhnje povedati, de ni famo smerekovo lubje, temuzh tudi verbovo sa zhreflo dobro. Verb veliko in urno ob vodah in na mokrim fvetu srašte, ktere v butarah s lubjem vred sa kurjavo imajo; tudi jerbafte in pletenize is njih pletó; pa lubja od mladik ne porajtajo in fhkoda je, de to ljudje is nemar pufhajo. Ne le lubje od debela, temuzh tudi od mladik in perje je dobro sa stroj, zhe se ob takim zhasu napravlja in pospravlja, ko se she ni zhifto isfufhilo.

Sa bolj debelo ufne da tudi mezefnjevo lubje dobro zhreflo; pa takrat, kadar ima nar vezh foka v febi, ga nar menj porajtajo. Opomniti se pa mora, de je famo vnotrajna fran tega lubja slafiti, kakor vfaziga sploh, sa strojbo pripravna; unajne hrašte se morajo, dokler she lubje ni rasfekano, odstergati.

Tudi bresovo lubje je dobro, slafiti sa terdnjshi ufne. Smerekovi ftershi in lupine od divjiga kofanja so tudi dobri, in tefhko ni, jih veliko nabratiti, ker se lahko klatiti dajo, kadar dosorijo. Sa temi pa hrašovje s svojo fkorjo, s mladikami in s perjem vse dá, kar je sa strojbo dobriga ufna treba.

Kako se is tega ali uniga lubja od imenovanih dervéf zhreflo pripravlja, se vřak lahko poduzhi, in s veseljem fim pripravljen ali v pifmih ali pa s besedo vfaziga poduzhiti. She v letu 1826 v mezu roshniga zveta fim od tega v Dunajfkih novizah pifal in strojbarji v moji fofefki so po frezhi tako florili. Od takrat fim s pomozhjo kmetov svojih blifhnih krajev to rezh tako daljezh dognal, de mi fadaj hrašoviga in verboviga lubja toliko pripeljejo, de 20 do 25 tavshent teletnjim v letu vfrojim. Zhe bi se v vezh krajih nafhiga zefarřta taziga boljfhiga lubja sa zhreflo poflushili, bi se tudi ufne kmalo poboljfhalo in kmalo bi nafhi strojbarji unajnim kof bili.

J. Javernik,

vlastnik strojbarfke fabrike v Wilhelmsburgu v Avřtrii.

Zoperniza.

Pred vezh létmi se je bila mlada vidova is Krafa na Pivko omoshila in prifhla v neko val ne slo daljezh od Pofojne naterdo kmetijo. Na Krafu je od starih zhasov navada bila na spomlad vse shita opleti in Krafhovke so od nekđaj sa pridne plevize imeli; sakaj nobena ni per tem delu pozhenila, kar sa gerdó dershe, temuzh fkluzheno perpognjena ga je zhverřto opravila. Tudi je krafhka pfheniza v dobroti in zeni banafhki enako fhteta. V Kraju pa, kamor je bila mlada vidova perpeljana, ni bilo navade shita pléti. Njo je ferze bolelo in milo se ji je florilo, kadar je vidila, de plevel shita prerářva in mori. Terdno je fklenila po svoji domazhi fhegi shita opleti. Od svojih domazhkih opravil in hifhniga dela se je po urah otergovala, posebno v jutru sgodaj, in je vse svoje shita oplela. V kratkim zhasu

fo sazhele nje popred blede shita f-zhernevati k nje velikimu poveřeljenju, in ker je to od leta do leta florila, fo se nje shita ozhitno v raftvi, v klafji in sernji od vfih drusih raslozhile. Nje fofedinje, bodifi, de fo bile nevoljne noviga dela, ktero jim je bila pokasala, ali bodifi, de fo ji bile nevosfhljive savolj njenih lepfhkih perdelkov, ali pa de fo hotle le po shenfko nad njo fi svoje jesike brufiti, — fo jo zopernizo imenovala. „Na zopernije se mora sařtopiti“ fo rekle med feboj, ker sna floriti, de fo nje shita lepfhi od vfih drusih shit. Oh, de bi vender vse Krajnize, de bi vse Slovenke po zeli Iliriji take zopernize pořtale! koliko vezh in zhifteřfhiga in lepfhiga shita bi se perdelovalo! ko bi ga flednja Ilirka s pletvijo le dva mernika perdobila, ali bi ga ne dala zela Ilirija faj 400,000 polovnikov vezh?

Slednji rasumni kmetovavez řposna, de shitna plevel more veliko sdati, in se bogato plazhati. Kar na njivi plevel shivesha pojé, tega shito ne dobi; to je vender gola řefniza. Vezh ko jih is ene fklede je, menj na eniga pride. Plevel, ko njivo preráře, shito dufhi in mori; ko se pa s plevelam vun vershe in pokonzha, ne more vezh shitnim koreninizam potrebna shivesha kratiti; shito se srezhi, to je, pride bolj na dan in se bolj řponafha. Dalej je preprizhana řefniza, de flednji semeljki řad bolj shivo in zhverřto rafe, ko se v pravim zhasu semlja okolj njega řrufhi ali řrahlja, de řrak (luft), gorkota in mokrota řoshej do korenin pride. Ko bi se tedaj shita, posebno kjer fo možno plevelne, enkrat ali she zló dvakrat v pravim zhasu, to je, preden v kolenza gredo, — oplele, bi snalo to per 10 mernikih eniga, dva, ali she zló tri mernike pervrezhi. Kolikajn shita vezh! vse pred 40 létmi fim v ozhitnih novizah bral, de v nekterih Angleřfkih krajih fo shita po trikrat opleli, in to s saupanjem, de bi jim toliko vezh pervergle in delo povernile. Na eni njivi se sna 5 ali 10, pa tudi 20, ja she zló 30 polovnikov perdelati.

Poleg shegna boshjiga je vse na tem řeshezhe, kako se gnoji in kako se vse druge dela florijo.

M. Vertovz.

Urno, kaj je noviga?

(Is Vipave nam pifhejo): „Vina bomo letaf, zhe vse prav po řrezhi pojde, komaj komaj pol toliko pridelali, kakor vláni. Terte nifo v enakim zhasu zvetéle in tergalo se bo zhes vřo navado morebiti komaj v sazhetku meřza kosaperřka. Vno vlanřkiga pridelka je vezhji del prodano; kar ga je she, ga, zhe ravno malo sdaj po njem poprařhujejo, vunder drago dershe, ker se bo, zhe ne pred terganjam, pa po terganju, s velikim dobizhkam lahko prodalo.“

Popravik.

V lifu 9. numere pod řavkam: k metijřka řhola, v nar poflednji verřti se je per natiřnenju beseda řkasila; nameřt sveřtiti beri sverřtiti.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Kraju	
	2. kimoveza.		28. velikiga řerpana.	
	řl.	kr.	řl.	kr.
1 mirnik Pfhenize domazhe	1	23	1	23
1 „ „ banafhke	1	24	1	23
1 „ Turřhize . . .	—	—	1	1
1 „ Sorřhize . . .	—	—	1	10
1 „ Erřhi . . .	—	54	—	59
1 „ Jezhmena . . .	—	52	—	53
1 „ Profa . . .	—	57	1	3
1 „ Ajde . . .	—	57	1	4
1 „ Ovfa . . .	—	37	—	56

V Ljubljani. Natiřnil in řaloshil Josheř Blasnik.